

» Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (MT. 4, 4) «

Schimbarea la Față a Domnului

APOSTOL. II PETRU 1, 10-19

Fraților, siliți-vă cu atât mai mult să faceți temeinice și chemarea și alegerea voastră, de vreme ce, făcând acestea, nu veți greși niciodată. Că așa vi se va da cu bogăție intrarea în veșnica împărăție a Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Hristos. Drept aceea, vă voi aminti pururea de acestea, cu toate că le știți și sunteți întăriți întru adevărul în care stați. Socotesc, dar, că este drept, câtă vreme sunt în acest cort, să vă țin treji, prin aducerea aminte, fiindcă știu că degrabă voi lepăda cortul acesta, precum mi-a arătat Domnul nostru Iisus Hristos. Dar mă voi sili ca, și după plecarea mea, să vă amintiți neconținut de acestea, pentru că noi v-am adus la cunoștință

puterea Domnului nostru Iisus Hristos și venirea Lui, nu luându-ne după basme meșteșugite, ci fiindcă am văzut slava Lui cu ochii noștri. Căci El a primit de la Dumnezeu-Tatăl cinste și slavă atunci când, din înălțimea slavei, un glas ca acesta a venit către El: «Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit». Și acest glas noi l-am auzit, pogorându-se din cer, pe când eram cu Domnul în muntele cel sfânt. Și avem cuvântul prorocesc mai întărit, la care bine faceți luând aminte, ca la o făclie ce strălucește în loc întunecos, până când va străluci ziua, și Luceafărul va răsări în inimile voastre.

EVANGHELIE. MATEI 17, 1-9

În vremea aceea a luat Iisus cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, de o parte. Și S-a schimbat la față înaintea lor și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu Dânsul. Și, răspunzând, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este să fim noi aici; dacă voiești, vom face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una și lui Ilie una. Dar, pe când el vorbea, un nor luminos i-a umbrat și, iată, glas din nor zicând: Acesta este Fiul

Meu Cel iubit, în Care am binevoit; de Acesta să ascultați! Și auzind, ucenicii au căzut cu fața la pământ și s-au spăimântat foarte tare. Dar Iisus S-a apropiat de ei și, atingându-i, le-a zis: Sculați-vă și nu vă temeți! Și, ridicându-și ochii lor, nu au văzut pe nimeni decât numai pe Iisus singur. Și pe când se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicând: Nimănui să nu spuneți ceea ce ați văzut, până când Fiul Omului va învia din morți.

TÂLCUIRI

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântul Duh!
Amin.

Iubiți credincioși!

Ați auzit aseară cântarea vecerniei zicându-ne: „Astăzi Hristos în Muntele Taborului a schimbat firea lui Adam, luminând-o în chip de negrăit, cu dumnezeiască lucrare.” Iar ceva mai apoi cântându-se: „Strălucirea soarelui de pe pământ iarăși a apus. Iar Hristos întru slavă, strălucind în munte, a luminat lumea” (Stihoavnă la Vecernie).

Oricât de bine ne-am alege cuvintele pentru a surprinde această taină a Taborului, astăzi arătată dinaintea noastră, cuvintele acestea ale cântării Bisericii, imne liturgice care cântă prăznuirea, n-am putea să le depășim. Cât de bucurasă explicație în doar două fraze! Nouă, oamenilor, ne este specific să vorbim mult, mult, pentru a explica tainele, pe când Bisericii, prin glasul Sfinților imnografi, îi sunt suficiente acestea, simple, clare, exacte.

Icoana Schimbării la Față a Domnului nostru Iisus Hristos, Rusia

Evangelhia zilei acesteia ne urcă pe Muntele Taboului (Matei 17, 1-9), acolo unde, în prezența Sfinților Săi ucenici Petru și Ioan, Domnul Se schimbă la Față, încât fața Sa strălucea ca soarele, iar hainele Sale se făcuseră albe ca lumina“ (Matei 17,2). În același tablou luminos s-au încadrat Moise și Ilie, profeții Vechiului Testament cei mai apropiați în rigoarea vieții și vestirii lor de ceea ce Hristos Domnul va constitui pentru neamul lui Israel: o punere la punct, dacă vreți, a tuturor acelor care-L confundau, și încă o mai fac, pe Hristos Domnul, cu o simplă personalitate omenească sau, mai aproape de noi (E. Schoure), cu unul din inițiații lumii — egalul lui Budha sau Mahomed. Astăzi se limpezesc toate ifosele acestea culturale. Cel Ce Se arată pe Muntele Tabor este Cel Care a grăit altădată cu Moise, spunându-i că Este Cel Ce Este, arătându-le ucenicilor chipul cel dintâi strălucind pe razele luminii.

Dintre toate lucrurile pe care ni le prezintă Evangelhia, cea mai emoționantă icoană este reacția atât de caldă și, de aceea, atât de umană, a Sfântului Apostol Petru. Acel „Doamne, bine ne este nouă... Haidem să facem trei colibe...” este plin de iubire și lepădare de sine. Atins de vederea plină de slavă, Petru nu mai vrea nimic pentru el. Căci colibe sunt pentru Mântuitorul, pentru Moise și pentru Ilie. Nimic

pentru sine. În fața icoanei desăvârșitei descoperiri, a luminii celei necreate (cum ne va învăța Sfântul Grigorie Palama), nimic din ceea ce creat nu mai poate să aibă valoare. Reacția lui Petru, Apostol, dar și pescar, om simplu, cu nevoia unui acoperământ peste tot ce trebuie protejat ca valoare, consemnează ceea ce noi, astăzi, folosim ca argument al construcției Bisericii sau al pictării icoanei. Este modul în care Sfântul Petru ne îndeamnă să ne facem palmele căuș, ca Hristos să locuiască, dimpreună cu toată slava Sa, în mijlocul nostru. Poate că nici o altă definiție a icoanei nu este mai plină de sevă duhovnicească decât aceasta de colibă făcută de mână de ucenic, de dragul Dumnezeului Celui viu. Și, Doamne, câtă încredere în dragostea lui Dumnezeu, „Cel Ce nu locuiește în temple făcute de mâini omenești“, să-L chemi într-o colibă! Cu ce-ar fi putut construi o colibă Petru în vârful Muntelui Tabor? Cu puținul unei vegetații sărace. Dar ce pereți de dragoste și evlavie a înălțat fericitul acesta văzător al luminii celei necreate! Și toată viața celor trei aleși de astăzi va fi una de jertfă și, în sfârșit, de mucenicie adusă Mântuitorului. Poate că, întâriți de vederea acestei lumini, nici Sfântul Iacob, nici Sfântul Petru și nici Sfântul Ioan n-au mai avut ce regreta atunci când au admis, de dragul acestei Lumini, să treacă hotarul întinericului acestei vieți.

Textul de-al doilea al cântării, pe care mi-am îngăduit să vi-l citesc, spunea: „strălucirea soarelui de pe pământ iarăși a apus“, De ce iarăși? Când mai apune astfel, minunat, soarele? Este momentul întunecării soarelui la momentul când Hristos Domnul își dă Duhul! Când s-a întunecat soarele și s-a rupt catapeteasma Templului... De altfel, un alt text, de la Vecernia Mare, ne spune: „Mai înainte de Crucea Ta, Doamne, suind ucenicii pe Muntele Taborului, Te-ai schimbat la Față înaintea lor. Cu razele puterii i-ai luminat pe dânșii, dintr-o parte cu iubirea de oameni, iar din alta cu puterea, voind să le arăți strălucirea Învierii...“ (Stihira a II-a a lui Cosma Monahul). Taborul preîntâmpinând Crucea. Iar lumina de pe Tabor fiind — în această ecuație duhovnicească — Lumina Învierii dinainte de Înviere arătată Ucenicilor, pe cât li se putea. Cutremurător! Ce înțelegere a Taborului izvorăște din modul în care, trecând vremea în care Hristos a Înviat, din momentul acela toate se umplu de lumină, limpezindu-se lucruri care, altfel, par a fi de neînțeles. Câtă dragoste are Hristos că, iată, admite să șadă în coliba de gând a teologilor pentru ca, și așa, să fie de folos mântuirii neamului omenesc, cu lumina Sa sfințind lumea toată!

Remarcați — nu-i așa? — câtă adâncime în praznicul de astăzi! Departe de icoana unui Hristos spectacular, Care Se schimbă la Față dinaintea unui stadion de semidocti și aproape păgâni în interpretarea Scripturii! Hristosul Acesta, pe care Ortodoxia Îl preamărește, este descumpănitor pentru sectari exact pentru adâncimea pe care o cere gândirii. Nimic superficial, nimic din teologia consumistă, zâmbăreață și fără consistență pe care o propune teologia sectară lumii de astăzi. O istorie întreagă a Ortodoxiei ne este marcată de efortul făcut de om (bărbat sau femeie) în vederea căutării, aflării și împărtășirii de lumină taborică, aceea care, după înviere, ni s-a arătat a fi întocmai cu aceea a Învierii. O istorie întreagă marcată de oameni care au căutat — și au reușit — să preguste din această vale a morții = care ne este viața aceasta și lumea — darul deplinei veșnicii. În Hristos! În Împărăția Sfintei Treimi!

Lucrurile care nu-s de explicat se păstrează în smerită tăcere, ascunse-n chivotul — colibă de har — al gândirii Părinților Bisericii. Astăzi, textul slujbei ne-a ajutat enorm să creștem în vederea modului în care Biserica tălmăcește acest episod, al Taborului, în viața Mântuitorului și a lumii. Făcându-ne să înțelegem că, în cele din urmă, nu Domnul este Cel Care Își schimbă Fața — în fond, Lumină dintru începutul cel mai dinainte de orice început —, cât Apostolii primesc capacitatea de a vedea chipul slavei Treimii. Ei își schimbă fața! Căci, din lumina Feței lui Hristos, la poale ajungând, putem bănuși că nu mai aveau nevoie de cuvinte (interzise, de altfel, de Hristos Însuși) pentru a explica ce s-a întâmplat în vârful. Fața lor, umplută de lumina Feței Domnului, prevestea că avea să vină Învierea!..

În lumina aceleia, lumina de acum, a Taborului, ne este mântuitoare! Cuprinzându-ne, n-am avea alta mai mult a cere Domnului! Amin

(Pr. Constantin Necula, Hălchiu, Brașov, 2004)

CUVÂNT DE LA PĂRIȚI

SFÂNTUL CUVIOS IOAN IACOB DE LA NEAMȚ

„Vă rog pe toți, din inimă, să înțelegeți și asta: că eu toate le scriu pentru muștrarea neputințelor mele și pentru trezirea simțurilor mele celor amorțite. Totodată, ele sunt și o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi. Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru muștrarea altora. Eu toate le scriu pentru muștrarea mea, că doar va lua vreun folos ticălosul meu suflet!

Dacă muștrarea conștiinței mele se potrivește și la alții, asta nu înseamnă că eu le-am scris împotriva lor. Dacă înainte vreme am amintit și nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în chestia Iordanului și nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaș sfânt care se pustiește.

Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele

stihurilor izbucnesc din inimă ca niște scânteii dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al muștrării pentru păcate sau al recunoștinței față de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleni cuvinte în stihuri care să miște inima altora.

Când scriu ceva mai mișcător, simt o durere la inimă, ca și cum stihurile ar fi niște fărămituri desprinse din însăși inima mea zdrobită, de aceea și cuvintele curg însoțite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mișcă pe cititori aproape tot așa cum a fost mișcată și inima celui care a scris.

De aici puteți înțelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie. Până nu mă muștră cugetul, nu pot să scriu stihuri de muștrare..

GÂNDUL ZILEI

„Timpul este locul întâlnirii noastre cu Creatorul; timpul este procesul de actualizare a planului dumnezeiesc referitor la făptură: «Tatăl Meu până acum lucrează; și Eu lucrez» (Ioan 5, 17). Fiecăruia dintre noi i s-a dat un „timp al său”, scurt, dar suficient, pentru câștigarea mântuirii.”